

MELANCHTHON

CHRISTELIJKE SCHOLENGROEP

Anti-pestbeleid

2024-2028

Datum instemming MT:	3-12-2024
Datum instemming gMR:	18-02-2025
Jaar herziening:	2028
Versie:	Definitief

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Informatie over pesten	4
Plagen en pesten	4
Vormen van pesten	4
Signalen van pesten	4
2 Preventie van pesten	5
Schoolklimaat	5
Hoe doen we dit?	5
3 Interventies	7
Rollen bij pesten	7
Procedure	7
4 Borging kwaliteit	9
Registratie	9
Evaluatie	9
Jaarlijkse meting sociale veiligheid	9
Professionalisering anti-pestcoördinatoren	9
Klachtenregeling	9

Voorwoord

Voor u ligt het anti-pestbeleid van de Melanchthon scholengroep. Binnen onze scholengroep vinden wij het belangrijk dat we een veilige leer- en werkomgeving bieden, waarin iedere leerling én medewerker zichzelf kan ontwikkelen. Voor Melanchthon is een schoolklimaat waar iedereen zich veilig en prettig voelt, dan ook een belangrijke basis.

We zorgen op school voor positieve omgangsnormen en hebben regelmatig aandacht voor de sfeer op school en in de klas. Ook wij weten dat incidenten niet altijd te voorkomen zijn; we vinden het daarom belangrijk dat we iedere leerling zien en horen en zo op tijd signalen opvangen als er iets speelt of als een leerling niet lekker in z'n vel zit.

In dit anti-pestbeleid beschrijven we wat we als scholengroep doen om pesten te voorkomen én op welke manieren wij eventuele pest-incidenten aanpakken. De uitvoering hiervan kan per school en per incident verschillen. Door bewust ongelijk te handelen doen wij recht aan alle betrokkenen en de specifieke situatie.

Dit anti-pestbeleid sluit aan bij de huidige ondersteunings- en organisatiestructuur van Melanchthon en is tevens onderdeel van de Arbomap van Melanchthon. Het draagt hiermee bij aan onze afspraken om de fysieke, sociale en psychische veiligheid binnen onze scholen te waarborgen.

Het beleid van Melanchthon ten aanzien van pesten bevat de volgende aspecten:

- Informatie over pesten
- Rollen en taken
- Preventieve maatregelen
- Interventies
- Monitoring, evaluatie en registratie

In 2028 zal dit beleid geëvalueerd en waar nodig herzien worden.

NB: Omwille van de leesbaarheid hebben we in dit stuk gekozen voor de "hij-vorm". Overal waar we "hij" schrijven, bedoelen we hij/zij/die (álle mensen). Daarnaast wordt er in dit stuk gesproken over ouders, hiermee bedoelen we ook verzorgers en voogden.

1 Informatie over pesten

Plagen en pesten

Van **pesten** is er sprake als een leerling herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meer personen. Dit kan zowel fysiek als psychisch van aard zijn. Denk bijvoorbeeld aan iemand pijn doen, bedreigen of buitensluiten¹. De gevolgen van pesten kunnen groot zijn, zowel op fysiek, psychisch en sociaal-emotioneel gebied.

Pesten heeft **drie kenmerken**:²

1. **Herhaling**. Pesten vindt niet één keer plaats, maar vindt herhaaldelijk plaats en over een langere periode. Dit kan op verschillende plaatsen zijn, zoals op school, in de wijk of online.
2. **Machtsverschil**. Pesten houdt in dat de pester meer macht heeft dan het slachtoffer. Dit kan zijn door de status, leeftijd, populariteit of andere factoren waardoor de pester controle heeft over het slachtoffer.
3. **Opzettelijk**. Pesten is opzettelijk. Dit betekent dat de pester de bedoeling heeft om de ander pijn te doen. Dit kan onder andere zijn door de ander te beledigen, fysiek pijn te doen, te roddelen of uit te sluiten.

Pesten verschilt daarmee duidelijk van plagen en ruzie. Bij **plagen** is het gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is er geen machtsongelijkheid aanwezig. Leerlingen sluiten elkaar niet uit en het is vaak de bedoeling om elkaar aan het lachen te maken.

Bij **ruzie** hebben leerlingen een conflict met elkaar. Beide leerlingen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan, waardoor er geen machtsongelijkheid is. Een ruzie leggen leerlingen meestal weer bij.

De grens tussen plagen en pesten kan heel dun zijn. Soms hoeft er niet altijd sprake te zijn van pesten, maar kan een leerling wel een vervelend gevoel ervaren bij een situatie. Binnen Melanchthon gaan we bij een melding van pesten daarom altijd in gesprek met de betrokken leerlingen. Ook de andere leerlingen in de klas, de medewerkers van de school en de ouders van de leerlingen spelen, bewust of onbewust, een rol. We schatten de situatie in, gaan in gesprek met de betrokkenen, respecteren elkaars grenzen en kijken wat er nodig is om weer tot een goede relatie te komen. Maar we hopen natuurlijk vooral dat we pesten kunnen voorkomen door preventief daaraan te werken. Dat leest u in hoofdstuk 2.

Vormen van pesten

Pesten kan verschillende vormen aannemen. Voorbeelden zijn:

- **Verbaal**: schelden, beledigen, vernederen, bedreigen, belachelijk maken, roddelen, uitlachen
- **Digitaal**: ongewenste berichten of foto's/filmpjes sturen, iemand online negeren
- **Fysiek**: schoppen, slaan, aan haren trekken, duwen, spugen, seksuele intimidatie
- **Materieel**: stelen, afpakken, kwijtmaken of vernielen van bezittingen
- **Intimidatie/bang maken**: achtervolgen, opwachten, klem zetten, de weg versperren
- **Afpersing**: dwingen bezit af te geven, geld mee te nemen
- **Sociaal buitensluiten**, negeren, isolatie

Signalen van pesten

Mogelijke signalen van gepest worden zijn³:

- Niet meer naar school willen of spijbelen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Slechtere resultaten halen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Niet meer willen slapen
- Sombor, verdrietig of boos zijn
- Zichzelf afzonderen; vaak alleen zijn en/of niet meer met vrienden willen afspreken
- Vaak blauwe plekken, verwondingen of kapotte kleren hebben

¹ [Pesten - School en veiligheid](#)

² [Kenniscentrum Pesten](#)

³ [Herken Pesten | Stop Pesten Nu](#)

2 Preventie van pesten

Schoolklimaat

Binnen onze scholen zorgen we voor een veilig schoolklimaat. Hiermee bieden we iedere leerling én medewerker een veilige leer-, werk- en leefomgeving om zichzelf te ontwikkelen. De waarden van onze organisatie – eigenaarschap, verbondenheid, optimisme en naastenliefde – vormen de basis voor ons anti-pestbeleid. Door deze waarden dagelijks in de praktijk te brengen, bieden we een veilige plek waarin iedereen kan zijn of worden wie die is en waar pestgedrag geen plaats heeft.

Op onze scholen zijn we met elkaar in verbinding. We willen elkaar leren kennen en gaan met elkaar in gesprek om elkaar te zien en te begrijpen, ook als we het niet eens zijn met elkaar. Hierbij behandelen we elkaar met een open en nieuwsgierige houding, waarbij we onze grenzen aangeven én de grenzen van de ander respecteren.

Hoe doen we dit?

Op elke school is er een stevige basis om een veilig schoolklimaat te bieden. Hierbij kun je onder andere denken aan:

1) Omgangsregels

Op iedere school zijn duidelijke omgangsregels opgesteld. Iedereen binnen de school draagt vanuit zijn of haar rol bij aan een veilig en prettig schoolklimaat. De schoolleiding en medewerkers hebben een voorbeeldfunctie qua gedrag, naar elkaar en naar de leerlingen toe. Zij staan voor de naleving van de schoolregels en een positief leefklimaat. De mentoren/coaches en docenten stellen duidelijke klassenregels op, waarin staat beschreven hoe we met elkaar omgaan binnen en buiten de klas én op sociale media. Deze regels worden regelmatig met de leerlingen besproken.

2) Mentoraat

Iedere leerling heeft een mentor of coach; deze is het eerste aanspreekpunt voor de leerling. De mentor begeleidt structureel de klas en de individuele leerlingen. De leerling kan terecht bij de mentor wanneer er iets speelt op school of thuis. Ook onderhoudt de mentor de contacten met de ouders over de ontwikkeling en het welzijn van de leerling. In de mentoruren (of coachlessen) is regelmatig aandacht voor sociale vaardigheden, omgang met elkaar en de veiligheid in de klas en op school. Op het gebied van sociale vaardigheden kan de school een methode inzetten. Wanneer nodig kan de mentor de leerling doorverwijzen voor verdere hulp of ondersteuning.

3) Positieve groepsvorming / introductieactiviteiten

Bij iedere nieuwe klasvorming en aan het begin van het schooljaar wordt uitgebreid aandacht besteed aan positieve groepsvorming, positief klassengevoel en een goede verstandhouding binnen de groep. Denk hierbij aan introductieactiviteiten, groepsexcursies of lessen over sociale vaardigheden.

4) Ouderbetrokkenheid

Ouders zijn een belangrijke partner in de ontwikkeling en het welzijn van de leerling. Ouders worden nauw betrokken door middel van (MOL-)gesprekken⁴, ouderavonden en nieuwsbrieven. Ook worden ouders tijdig geïnformeerd en betrokken wanneer er sprake is van een incident of als er zorgen zijn over een leerling. Als school vinden wij het belangrijk om recht te doen aan ieders ervaring en gevoel. Dit verwachten wij ook van ouders. In gezamenlijkheid zorgen we ervoor dat alle leerlingen zich veilig kunnen ontwikkelen.

5) Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator is binnen de school verantwoordelijk voor de coördinatie van het anti-pestbeleid. Deze taak kan bijvoorbeeld bij een docent, ondersteuningscoördinator of teamleider belegd zijn. Wanneer zich een complexe pestsituatie voordoet, kan de mentor de hulp inschakelen van de anti-pestcoördinator. Hij denkt actief mee hoe de situatie aangepakt en opgelost kan worden. Daarnaast monitort de anti-pestcoördinator jaarlijks het aantal incidenten en brengt hierover advies uit aan de directie. Ook leerlingen en ouders kunnen indien nodig een beroep doen op de anti-pestcoördinator. De namen van de anti-pestcoördinatoren zijn per school terug te vinden in de [schoolgids](#).

6) Opleiding docenten

Binnen het team is fysieke en psychische veiligheid binnen de school een voortdurend onderwerp van gesprek. Een veilig schoolklimaat is ook onderdeel van het professionaliseringsaanbod dat via de CVO-academie aan (startende) docenten wordt aangeboden. Denk hierbij aan scholing over het mentoraat, pedagogisch handelen en groepsvorming.

7) Ondersteuningsteam

⁴ MOL = Mentor (of coach), Ouder(s) en Leerling.

Wanneer een leerling specifieke ondersteuningsbehoeften heeft, bijvoorbeeld op sociaal-emotioneel gebied, kan het ondersteuningsteam ingezet worden. U kunt hier meer over lezen in het [Ondersteuningsplan van Melanchthon](#):

8) Registratie, monitoring en evaluatie

Binnen de school zorgen we voor de monitoring van sociale veiligheid, voor de registratie van incidenten en voor het afhandelen van klachten. We evalueren cyclisch met elkaar en stellen ons beleid bij wanneer nodig. In H4 [Borging kwaliteit](#) kunt u hier meer over vinden.

3 Interventies

Wanneer er sprake is van pesten, worden direct maatregelen genomen. Deze maatregelen zijn zoveel mogelijk gericht op het oplossen van de situatie en het herstellen van de relaties. Naast de pester en de gepeste leerling kan ook de groep hierbij betrokken worden. In het geval waarin deze oplossingsgerichte interventies geen effect hebben wordt er overgegaan tot sanctionering.

Rollen bij pesten

Pesten gebeurt niet alleen tussen de gepeste leerling en de pester. Pesten vindt meestal plaats in een groep; ook andere leerlingen spelen hierbij (bewust of onbewust) een rol. Bij een integrale aanpak van pesten moet worden gekeken naar de achterliggende motieven van het gedrag van álle partijen en worden zij allen betrokken bij de preventieve en curatieve aanpak van pesten.

Wie zijn er betrokken:⁵

- De gepeste leerling: Het slachtoffer is degene die gepest wordt. Leerlingen die gepest worden, voelen zich vaak eenzaam, angstig en verdrietig.
- De pester: De pester is de leerling die start met pesten. Vaak heeft deze leerling meer macht.
- Meelopers: Meelopers zijn leerlingen die actief meepesten. Door mee te doen, laten de leerlingen zien dat ze bij de groep horen. Vaak doen ze dit om ervoor te zorgen dat ze zelf niet gepest worden. Meelopers hebben een grote rol in het aanhouden van pestgedrag.
- Omstanders: Naast de meelopers zijn er vaak ook andere leerlingen betrokken. Zij zijn vaak wel aanwezig, maar doen niet mee met het pestgedrag. Een groot deel van deze leerlingen keurt het pesten af, maar durft soms niet in te grijpen. Wanneer zij wel ingrijpen, kan dit zijn door het pesten te melden bij anderen, door de pesters aan te spreken of door de leerling te troosten.

Procedure

Een melding of signaal van pesten wordt altijd serieus genomen. Er geldt een vaste procedure. Welke interventies wanneer plaatsvinden is sterk afhankelijk van de situatie.

Na een melding of signaal van pestgedrag beoordeelt de mentor of docent, na raadpleging van een collega, of er inderdaad sprake is van pesten. Wanneer dit geval is, gaat de volgende procedure in werking:

1) Analyse van de situatie & in gesprek

De mentor of docent verzamelt en analyseert informatie over de situatie. De mentor/docent heeft gesprekken met de betrokken leerlingen;

- De docent/mentor gaat in gesprek met de pester en het slachtoffer om de veiligheid in de school te herstellen. Dit kan een gezamenlijk gesprek zijn of individueel.
- Het gesprek met de pester(s) heeft onder andere een waarschuwende functie. Er worden afspraken gemaakt over gewenste gedragsverbeteringen binnen een gestelde termijn.
- Indien gewenst vindt er tussen de pester(s) en slachtoffer(s) een gesprek gericht op het herstel van de situatie⁶. Dit gebeurt altijd met toestemming van het slachtoffer.
- Waar nodig wordt de klas betrokken, bijvoorbeeld door een steungroepje te organiseren. Positieve omgang met elkaar wordt gestimuleerd en de groep wordt betrokken bij het oplossen van de peestsituatie. Ook dit vindt uitsluitend plaats met toestemming van de gepeste leerling(en).

Tijdens de gesprekken wordt ook het vervolgtraject besproken indien het pesten zich blijft voordoen.

2) Registratie van het incident

De peestsituatie wordt als incident in het leerlingvolgsysteem geregistreerd. In het leerlingdossier wordt de aanpak en de afspraken conform privacywetgeving vastgelegd. Het afdelingshoofd wordt op de hoogte gesteld en de ouders van beide partijen worden geïnformeerd. De anti-pestcoördinator wordt geïnformeerd en denkt mee indien nodig.

⁵ [Microsoft Word - 150723-Augeo-Verschillende rollen bij pesten](#)

⁶ De aanpak hiervan kan vormgegeven worden a.d.h.v. het herstelrecht. Zie: [Herstelrecht als basis voor een conflict](#)

3) **Naleving van de afspraken**

De naleving van de gemaakte afspraken wordt de komende vier schoolweken gecontroleerd en bijgehouden door de mentor en/of docent. De incidenten en interventies worden geregistreerd in het leerlingvolgsysteem in SOM (zie ook [registratie](#)). Bij (digitaal) pesten is het belangrijk om het (digitale) bewijs te bewaren. Dit gebeurt in overleg met het VMT en mogelijk met de wijkagent. Dit materiaal kan bij een eventuele aangifte bij de politie ondersteunen als bewijslast.

4) **Aangescherpte aanpak, maatregelen of begeleiding**

Als het pestgedrag niet stopt, volgt na uiterlijk vier schoolweken een tweede gesprek met de pester(s) en ouders van deze leerling(en). De leerlingen krijgen een bepaalde tijd om hun gedrag aan te passen. Tevens kan begeleiding worden ingezet om wel tot gedragsverandering te komen. Bij deze maatregelen wordt de anti-pestcoördinator betrokken en de aanpak wordt in het dossier vastgelegd. Bij aanleiding wordt er direct ingegrepen door mentor en/of docenten. Eventueel worden er strafmaatregelen genomen tegen de pester(s). Indien nodig betrekken wij de politie bij advisering en doen aangifte als dit mogelijk is.⁷ Dit wordt vastgelegd in het dossier.

5) **Sancties**

Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt en wanneer de (sociale) veiligheid van anderen in het geding is, kunnen er mogelijke sancties worden opgelegd zoals het afnemen van privileges of nablijven. Ook schorsing of verwijdering van school behoort dan tot de mogelijkheden.⁸ Daarnaast kan er hulpverlening worden ingezet om wel tot gedragsverandering te komen. Dit wordt vastgelegd in het leerlingdossier. De anti-pestcoördinator wordt geïnformeerd door de schoolleiding en coördineert een samenhangende aanpak.

⁷ Pesten zelf is niet strafbaar. Bepaalde uitingen van pesten kunnen dit echter wel zijn. Voorbeelden zijn vernieling, diefstal, verbale of fysieke bedreiging, mishandeling, discriminatie, seksuele intimidatie, stalking, smaad, etc. Ouders kunnen hiervoor aangifte doen bij de politie jegens een leerling die twaalf jaar of ouder is. Voor meer informatie, zie www.politie.nl.

⁸ Hierbij volgt de school het 'Protocol schorsing en verwijdering'. Dit is opgenomen in het Melanchthon Veiligheidsbeleid.

4 Borging kwaliteit

Registratie

Meten is weten. We kunnen alleen een goed anti-pestbeleid voeren als we inzicht hebben in de beleving van veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op onze school. Iedere dag hebben we zicht op de veiligheid en het welbevinden van onze leerlingen; in en buiten de klas, in gesprekken met de groep en met de ouders. Daarnaast wordt iedere situatie in verband met pesten als incident geregistreerd in SOM. De registratie wordt gedaan door de betrokken mentor of docent. In het leerlingdossier wordt de situatie, de aanpak en de navolging hiervan vastgelegd. Bij onze registratie houden we rekening met de privacywetgeving.

Evaluatie

Registreren is geen doel op zich. Het is een instrument om het anti-pestbeleid te evalueren en waar nodig bij te stellen. Registratie heeft dan ook alleen zin als je iets met de verzamelde gegevens doet. Op onze scholen analyseert de anti-pestcoördinator jaarlijks de incidenten en de aard hiervan. De pest-incidenten zijn hier een onderdeel van. Op deze manier kunnen trends gesignaleerd worden en eventuele maatregelen genomen worden. Daarnaast kan de anti-pestcoördinator gevraagd en ongevraagd advies geven aan de vestigingsdirectie op het thema pesten en de aanpak hiervan. Daarnaast bespreekt de vestigingsdirectie jaarlijks de registratie en analyse van de incidenten met de algemene directie.

Jaarlijkse meting sociale veiligheid

Naast de registratie van incidenten, meten we ieder jaar op grotere schaal de sociale veiligheid van onze leerlingen. Dit doen we door onder ten minste een representatief deel van onze leerlingen de tevredenheidsenquête van Vensters af te nemen. De resultaten hiervan worden (geanonimiseerd) gedeeld met de inspectie. De inspectie gebruikt de gegevens om te beoordelen of de school zorgt voor een veilige omgeving voor de leerlingen. We voldoen hiermee aan de wet veiligheid op school.⁹ Op basis van de resultaten evalueren we onze aanpak en de uitvoering van het anti-pestbeleid. Waar nodig nemen we maatregelen om de sociale veiligheid te bevorderen en passen we het beleid aan. De resultaten van deze jaarlijkse afname zijn per school terug te vinden op www.scholenopdekaart.nl. Naast de verplichte sociale monitor kan de school nog aanvullende vragenlijsten inzetten om zicht te hebben op het welbevinden van de leerlingen.

Professionalisering anti-pestcoördinatoren

Binnen de school heeft de anti-pestcoördinator expertise op het voorkomen en aanpakken van pesten en zorgt dat deze expertise met het team gedeeld wordt. Daarnaast komen de anti-pestcoördinatoren van de acht Melanchthon-scholen jaarlijks minimaal één keer bij elkaar voor het uitwisselen van expertise, intervisie, overleg, reflectie en nascholing. Onderdeel hiervan kan zijn het signaleren van trends binnen de vestiging en scholengroep en eventueel advies uitbrengen aan het MT.

Klachtenregeling

Mogelijk gaat de aanpak van pesten niet zoals de ouder wenst of wil de ouder een klacht indienen over de aanpak van pesten door de school. Waar kan een ouder dan terecht? De mentor is het eerste aanspreekpunt. De vertrouwenspersoon kan bij een situatie van ongewenst gedrag een bemiddelende rol spelen. Indien de ouder daadwerkelijk een klacht heeft, kan de ouder erop vertrouwen dat Melanchthon deze serieus neemt. De procedure is te vinden op de website.¹⁰

⁹ [Monitor sociale veiligheid | Sociale veiligheid | Inspectie van het onderwijs](#)

¹⁰ Zie: <https://melanchthon.nl/onze-scholengroep/vertrouwen-klachten>